

Брюксел, 10.1.2017 г.
COM(2017) 7 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

Обмен и защита на личните данни в един глобализиран свят

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Защитата на личните данни е част от общата конституционна рамка на Европа и е залегнала в член 8 от Хартата на основните права на ЕС. Тя е от основно значение за правото на ЕС в продължение на повече от двадесет години, като се започне от Директивата за защита на данните от 1995 г.¹ („Директивата от 1995 г.“) и се стигне до приемането на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)² и Директивата за полицейското сътрудничество³ през 2016 г.

Както председателят Юнкер подчерта в речта си за състоянието на Европейския съюз на 14 септември 2016 г.: *„Да си европейец означава да разполагаш с правото личните ти данни да бъдат защитени от солидни европейски закони. [...] Защото в Европа правото на личен живот е важно. Това е въпрос на човешко достойнство“*.

Стремежът към защита на личните данни обаче не се ограничава до Европа. Потребителите по света ценят все по-високо неприкосновеността на своя личен живот и държат на нея. От своя страна, дружествата са наясно, че посредством силна защита на неприкосновеността на личния живот те се сдобиват с конкурентно предимство, тъй като доверието в техните услуги се увеличава. Много от тях, особено тези с глобален обхват, привеждат политиките си относно неприкосновеността на личния живот в съответствие с ОРЗД, не само защото искат да извършват стопанска дейност в ЕС, но и понеже смятат, че това е модел, който си заслужава да бъде следван.

Също така няколко страни и регионални организации извън ЕС — от непосредствено съседни на нас държави до държави в Азия, Латинска Америка и Африка — са в процес на приемане на ново или на актуализиране на съществуващото законодателство в областта на защитата на данните, за да се възползват от възможностите, които предлага глобалната цифрова икономика, и за да отговорят на нарастващите искания за засилване на сигурността на данните и защитата на неприкосновеността на личния живот. Въпреки че съществуват различия между държавите в подхода им и в степента на развитие на законодателството, налице са признаци за сближаване, осигуряващо повишаване на нивото на защита, по отношение на важни принципи в областта на

¹ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281 от 23.11.1995 г.).

² Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1). Той влезе в сила на 24 май 2016 г. и ще се прилага от 25 май 2018 г.

³ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89). Тя влезе в сила на 5 май 2016 г. Държавите членки на ЕС трябва да я транспонират в националното си право до 6 май 2018 г.

защитата на данните, особено в някои региони на света⁴. По-високата съвместимост между различните системи за защита на данните ще улесни международните потоци от лични данни било за търговски цели, или в рамките на сътрудничеството между публични органи (напр. правоприлагащи органи). ЕС следва да се възползва от тази възможност, за да популяризира ценностите си в областта на защитата на данните и за да улесни потоците от данни чрез насърчаване на сближаването на правните системи. Ето защо, в съответствие с обявеното в работната програма на Комисията⁵, в настоящото съобщение се определя стратегическата рамка на Комисията относно „решения относно адекватното ниво на защита“, а също и относно други средства за предаване на данни и международни инструменти за защита на данните.

2. ПАКЕТ НА ЕС ЗА РЕФОРМА В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ДАННИТЕ – МОДЕРНА ЗАКОНОДАТЕЛНА УРЕДБА, КОЯТО ПОДПОМАГА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПОТОЦИ ОТ ДАННИ ПОСРЕДСТВОМ ВИСОКА ЗАЩИТА

С реформата на законодателството на ЕС за защита на данните, приета през април 2016 г., се въвежда система, която гарантира високо ниво на защита, като същевременно е отворена за възможностите, предлагани от глобалното информационно общество. С предоставянето на по-голям контрол на физическите лица върху личните им данни реформата засилва доверието на потребителите в цифровата икономика. Като хармонизира и опростява правната среда, реформата улеснява и облекчава осъществяването на стопанската дейност в ЕС, включително чрез международен обмен на данни, от страна на европейските и чуждестранните дружества в ЕС. Понастоящем ЕС съчетава отвореността спрямо международните потоци от данни с най-високото ниво на защита за физическите лица. Той има потенциала да се превърне в център за услуги за данни, които изискват съчетание от свободни потоци и доверие.

2.1 Всеобхватна, единна и опростена уредба на ЕС в областта на защитата на данните

Реформата на ЕС установява всеобхватна рамка. С нея се урежда обработването на лични данни както в частния, така и в публичния сектор; както в търговския сектор, така и в сектора на правоприлагането (съответно ОРЗД и Директивата за полицейското сътрудничество).

По силата на ОРЗД от май 2018 г. вместо съществуващите понастоящем 28 национални законодателства ще се прилага единен общоевропейски набор от правила. Новосъздаденият механизъм за „обслужване на едно гише“ ще гарантира, че един орган по защита на данните („ОЗД“) ще отговаря за надзора на трансграничните операции по обработване на данни, извършвани от дадено дружество в ЕС. Ще бъде гарантирана

⁴ Вж. „Data protection regulations and international data flows: Implications for trade and development“ („Нормативната уредба в областта на защитата на данните и международните потоци от данни: последици за търговията и развитието“), UNCTAD (2016): http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/dtlstict2016d1_en.pdf.

⁵ Работна програма на Комисията за 2017 г., „Европа на резултатите: закрила, предоставяне на повече права и защита на гражданите“ COM(2016) 710 final, 25.10.2016 г., стр. 12 и приложение 1.

последователност в тълкуването на новите правила. По-специално в трансграничните случаи, в които са ангажирани няколко национални ОЗД, ще бъде приемано едно решение, за да се гарантира, че общите проблеми получават общи решения. Освен това с ОРЗД са създадени условия на равнопоставеност между европейските и чуждестранните дружества, тъй като дружествата, установени извън ЕС, ще трябва да прилагат същите правила като европейските дружества, ако предлагат стоки и услуги или наблюдават поведението на физически лица в ЕС. Повишеното ниво на доверие на потребителите ще бъде от полза както за европейските, така и за външните търговски оператори.

Директивата за полицейското сътрудничество установява общи правила за обработването на личните данни на лица, участващи в наказателни производства, независимо дали в качеството им на заподозрени, жертви или свидетели, като същевременно отчита специфичното естество на полицейската дейност и наказателното правосъдие. Хармонизирането на правилата за защита на данните в сектора на правоприлагането, включително правилата относно международното предаване на данни, ще улесни трансграничното сътрудничество между полицейските и съдебните органи както в рамките на ЕС, така и с международните партньори, като по този начин се създават условия за по-ефективната борба срещу престъпността. Това е важен принос към Европейската програма за сигурност.⁶

2.2 Обновен и разнообразен набор от инструменти за международно предаване на данни

От самото си начало законодателството на ЕС за защита на данните осигури няколко механизма, които правят възможно международното предаване на данни. Основната цел на тези правила е да гарантират, че когато личните данни на европейци се предават в чужбина, те не губят предвидената защитата. През годините тези правила бяха определящи за стандарта относно международните потоци от данни в много юрисдикции. Въпреки че структурата остава по същество същата, както по Директивата от 1995 г., реформата на правилата за международно предаване на данни изяснява и опростява тяхното използване и въвежда нови инструменти за предаване на данни.

Съгласно правото на ЕС един начин за предаване на лични данни в чужбина е въз основа на издадено от Комисията „решение относно адекватното ниво на защита“, с което се констатира, че дадена трета държава осигурява степен на защита на данните, която е „по същество равностойна“⁷ на тази в ЕС. Действието на такова решение е да се позволи свободният поток на лични данни към тази трета държава, без да е необходимо износителят на данни да предоставя допълнителни гаранции или да получава каквото и

⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Европейска програма за сигурност“, COM(2015) 185 final, 28.4.2015 г.

⁷ Решение на Съда на ЕС от 6 октомври 2015 г. по дело C-362/14, *Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner*, точки 73, 74 и 96. Вж. също съображение 104 от ОРЗД и съображение 67 от Директивата за полицейското сътрудничество, които съдържат позоваване на стандарта за равностойност по същество.

да било разрешение. За заинтересованите държави или международни организации е на разположение точно определен и подробен набор от елементи, които Комисията трябва да отчита при оценяване на адекватността на защитата, предоставяна от дадена чуждестранна система⁸. Комисията вече може да приема решения относно адекватното ниво на защита и за сектора на правоприлагането⁹. Освен това, като доразвива практиката съгласно Директивата от 1995 г., реформата предвижда изрично възможност за преценка за наличието на адекватно ниво на защита по отношение на отделна територия на трета държава или на конкретен сектор или промишлен отрасъл в трета държава (т.нар. „частично“ адекватно ниво на защита)¹⁰.

При липсата на решение относно адекватното ниво на защита предаването на данни може да става въз основа на редица алтернативни способи за предаване, които осигуряват подходящи гаранции за защита на данните¹¹. Реформата формализира и разширява възможностите за използване на съществуващите инструменти, като например стандартните договорни клаузи (СДК)¹² и задължителните фирмени правила (ЗФП)¹³. Например СДК вече могат да бъдат включени в договор между обработващи лични данни, установени в ЕС, и обработващи лични данни в държави извън ЕС (т.нар. стандартни „клаузи между обработващи лични данни“)¹⁴. Що се отнася до ЗФП, които досега бяха ограничени до споразумения между дружества от една и съща корпоративна група, те вече могат да се използват от група предприятия, които развиват съвместна стопанска дейност, но не са непременно част от една и съща корпоративна група¹⁵. Реформата също така намалява бюрократичните формалности чрез премахване на общите изисквания за предварително уведомяване на ОЗД и за разрешение от тях за предаване на данни на трета държава въз основа на СДК или

⁸ Вж. член 45 от ОРЗД. Както е посочено в член 45, параграф 2, в оценката си Комисията трябва да вземе под внимание, наред с другото, върховенството на закона, спазването на правата на човека и основните свободи, както и съответното законодателство, включително в областта на защитата на данните, обществената сигурност, отбраната, националната сигурност и наказателното право и достъпа на публичните органи до лични данни. Тези елементи трябва да бъдат подкрепени от действителни и приложими права, включително от административна и съдебна защита за лицата и от ефективно функциониращ независим надзорен орган, осигуряващ спазването на правилата за защита на данните. Спазването на правно обвързващи конвенции, и по-специално на Конвенция 108 на Съвета на Европа, както и участието в многостранни или регионални системи за защита на личните данни също ще бъдат вземани под внимание.

⁹ Вж. член 36, параграф 2 от Директивата за полицейското сътрудничество, що се отнася до конкретните елементи на оценката на адекватността.

¹⁰ Вж. член 45, параграф 1 от ОРЗД и член 36, параграф 1 от Директивата за полицейското сътрудничество.

¹¹ Вж. например Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно предаването на лични данни от ЕС на Съединените американски щати съгласно Директива 95/46/ЕО след решението на Съда по дело C-362/14 (*Schrems*), COM(2015) 566 final, 6.11.2015 г.

¹² СДК определят съответните задължения за защита на данните между износителя от ЕС и вносителя от трета държава.

¹³ ЗФП са вътрешни правила, приети от многонационална група от дружества, за извършването на предаване на данни в рамките на една и съща корпоративна група към образувания, намиращи се в държави, които не осигуряват адекватно ниво на защита. Макар че ЗФП вече са в употреба по силата на Директивата от 1995 г., ОРЗД кодифицира и формализира тяхната роля като инструмент за предаване на данни.

¹⁴ Вж. член 46, параграф 2, букви в) и г) и съображение 168 от ОРЗД.

¹⁵ Вж. член 46, параграф 2, буква б), член 47 и съображение 110 от ОРЗД.

ЗФП¹⁶. Това е важно опростяване на системата на ЕС за международно предаване на данни, тъй като наличието на такива изисквания, които понастоящем са различни в отделните държавите членки, често се възприема като сериозна пречка за потоците от данни, особено за по-малките предприятия¹⁷.

Освен това с реформата се въвеждат нови инструменти за международно предаване на данни¹⁸. Администраторите и обработващите лични данни ще могат да използват при определени условия¹⁹ одобрени кодекси за поведение или механизми за сертифициране (например печати или маркировки за неприкосновеност на личния живот), за да определят „подходящи гаранции“. Това би трябвало да позволи развитието на повече съобразени с конкретните условия способи за международно предаване на данни, като се отчитат например специфичните характеристики и потребности на даден сектор или промишлен отрасъл или на определени потоци от данни. Това също така предлага възможност за осигуряване на подходящи гаранции при предаването на данни между публични органи или структури въз основа на международни споразумения или административни договорености²⁰. Накрая, ОРЗД изяснява използването на така наречените „дерогации“²¹ (напр. съгласие, изпълнение на договор или важни причини от обществен интерес), на които в особени случаи образуванията могат да се основават при своите операции по предаване на данни в случай на липса на решение относно адекватното ниво на защита и независимо от използването на някой от горепосочените инструменти. По-специално регламентът съдържа нова, макар и ограничена, дерогация, отнасяща се до предавания, които могат да се извършват в преследване на законните интереси²² на дадено дружество.

Накрая реформата предоставя правомощия на Комисията за разработване на механизми за международно сътрудничество с цел улесняване на прилагането на правилата за защита на данните, включително чрез договорености за взаимопомощ²³. Така бива признат приносът, който биха могли да имат форми на по-тясно сътрудничество между надзорните органи на международно равнище, за гарантирането на по-ефективна защита на правата на физическите лица и по-голяма правна сигурност за предприятията.

¹⁶ Вж. член 46, параграф 2 от ОРЗД.

¹⁷ Фактът, че изискванията за регистрация създават пречка пред търговията за много предприятия, особено за МСП, бе изтъкнат например в доклада на UNCTAD, стр. 34.

¹⁸ Вж. член 46, параграф 2, букви д) и е) от ОРЗД.

¹⁹ Администраторите извън ЕС ще могат да се придържат към кодекс за поведение или механизъм за сертифициране на ЕС, като поемат задължителни ангажменти с изпълнителна сила — посредством договорни или други правно обвързващи ангажменти — да прилагат гаранциите за защита на данните, съдържащи се в тези инструменти. Вж. член 42, параграф 2 от ОРЗД.

²⁰ Вж. член 46, параграф 2, буква а) и член 46, параграф 3, буква б) от ОРЗД.

²¹ Вж. член 49 от ОРЗД.

²² Вж. член 49, параграф 1, втора алинея.

²³ Вж. член 50 от ОРЗД.

3. МЕЖДУНАРОДНО ПРЕДАВАНЕ НА ДАННИ В ТЪРГОВСКИЯ СЕКТОР: УЛЕСНЯВАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА ПОСРЕДСТВОМ ЗАЩИТА НА НЕПРИКОСНОВЕНОСТТА НА ЛИЧНИЯ ЖИВОТ

Зачитането на неприкосновеността на личния живот е условие за устойчиви, сигурни и конкурентни световни търговски потоци. Неприкосновеността на личния живот не е стока, която да бъде търгувана²⁴. Интернет и цифровизацията на стоките и услугите преобрази световната икономика и предаването на данни, включително лични данни, през границите е част от ежедневните операции на европейските дружества от всякакъв мащаб и във всички сектори. Търговският обмен разчита все повече на потоците на лични данни, поради което неприкосновеността и сигурността на тези данни са се превърнали в основен фактор за доверието на потребителите. Например две трети от европейците заявяват, че са обезпокоени, че нямат контрол върху информацията, която предоставят онлайн, а половината от респондентите се опасяват, че могат да станат жертва на измама²⁵. В същото време европейските дружества, извършващи дейност в някои трети държави, все по-често се сблъскват с протекционистични ограничения, които не могат да бъдат обосновани със законни съображения, свързани с неприкосновеността на личния живот.

Ето защо в ерата на цифровите технологии насърчаването на високи стандарти за защита на данните и улесняването на международната търговия задължително трябва да вървят ръка за ръка. При все че защитата на личните данни не подлежи на преговори²⁶ в контекста на търговски споразумения, очертаният по-горе режим на ЕС относно международното предаване на данни предоставя широк и разнообразен набор от инструменти, с който се дава възможност за потоци на данни в различни ситуации, като същевременно се гарантира високо равнище на защита.

3.1 Решения относно адекватното ниво на защита

Дадена констатация за адекватно ниво на защита позволява свободния поток на лични данни от ЕС, без да се налага установеният в ЕС износител на данни да прилага допълнителни гаранции или да изпълнява допълнителни условия. Като констатира, че правният ред на съответната държава осигурява адекватно ниво на защита, решението признава, че националната система се доближава до тази на държавите — членки на ЕС. В резултат на това предаването на данни на въпросната държава ще бъде приравнено на предаване на данни в рамките на ЕС, като по този начин се осигури привилегирован достъп до единния пазар на ЕС и същевременно се разкрият търговски канали за операторите от ЕС. Както е обяснено по-горе, това признаване изисква непременно равнище на защита, съпоставимо с това (или „равностойно по същество“)²⁷ на гарантираното в Съюза. Това включва цялостна оценка на системата на третата

²⁴ Вж. например Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Търговията – за всички. Към една по-отговорна търговска и инвестиционна политика“, COM(2015) 497 final, 14.10.2015 г., стр. 7.

²⁵ Специален Евробарометър 431 – Защита на данните, юни 2015 г.

²⁶ Политически насоки на председателя на Комисията Юнкер: *Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна*.

²⁷ Вж. бележка под линия 7.

държава, включително нейните правила относно достъпа на публичните органи до лични данни за целите на правоприлагането, националната сигурност и други цели от обществен интерес.

В същото време, както беше потвърдено през 2015 г. от Съда на Европейския съюз в решението *Schrems*, стандартът за адекватно ниво на защита не изисква буквалното възпроизвеждане на правилата на ЕС²⁸. Критерият се състои по-скоро в това дали чрез същността на правото на неприкосновеност на личния живот и неговото ефективно прилагане, изпълнение и контрол съответната чуждестранна система като цяло осигурява необходимото високо ниво на защита. Както показват досега приетите решения относно адекватното ниво на защита, възможно е Комисията да признае като адекватни разнородни системи за неприкосновеност на личния живот, представляващи различните правни традиции. Тези решения се отнасят до държави, които са тясно интегрирани с Европейския съюз и неговите държави членки (Швейцария, Андора, Фарьорските острови, Гърнзи, Джърси, остров Ман), до важни търговски партньори (Аржентина, Канада, Израел, Съединените щати) и до държави, които имат водеща роля за развитието на законодателство за защита на данните в техния регион (Нова Зеландия, Уругвай).

Решенията относно Канада и Съединените щати са констатации за „частично“ адекватно ниво на защита. Решението относно Канада се прилага единствено до частните субекти, попадащи в обхвата на канадския закон за защита на личните данни и електронните документи. Наскоро приетото решение относно Щита за личните данни в отношенията между ЕС—САЩ²⁹ е специфичен случай, доколкото, при липсата на общо законодателство за защита на данните в САЩ³⁰, то се основава на ангажменти от участващите дружества да прилагат определените в споразумението високи стандарти за защита на данните, като тези ангажменти, от своя страна, подлежат на прилагане съгласно правото на САЩ. Освен това Щитът за личните данни се гради на специфичните писмени изявления и уверения, които са предоставени от правителството на САЩ по отношение на достъпа до лични данни за целите на националната сигурност³¹ и са в основата на констатацията за адекватно ниво на защита. Съблюдаването на тези ангажменти ще се следи отблизо от Комисията като част от годишния преглед на функционирането на рамката.

През последните години все повече държави в света приеха ново законодателство в областта на защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот или са в

²⁸ Вж. точка 74 от решението *Schrems*.

²⁹ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1260 от 12 юли 2016 г.

³⁰ Комисията приканва САЩ да продължи с усилията си за изграждане на всеобхватна система за защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни, създаваща възможност за сближаване на двете системи в по-дългосрочен план. Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета, „Трансатлантически поток от данни: възстановяване на доверието чрез солидни гаранции“, COM(2016) 117 final, 29.2.2016 г.

³¹ Това включва по-специално прилагането на Президентска изпълнителна директива 28 (ПИД-28), която налага редица ограничения и гаранции за операции по „радиоелектронно разузнаване“, и назначаването на специален омбудсман, компетентен да разглежда жалби от граждани на ЕС в тази връзка.

процес на приемането на такова законодателство. През 2015 г. броят на държавите, приели закони за защита на личните данни, бе 109, което представлява значително увеличение, тъй като в средата на 2011 г. те бяха 76³². Освен това около 35 държави са в процес на изготвяне на законодателство за защита на данните³³. Тези нови или осъвременени закони обикновено стъпват на основен набор от общи принципи, включително *inter alia* признаването на защитата на данните като основно право, приемането на всеобхватно законодателство в тази област, съществуването на приложими права на неприкосновеност на личния живот, както и създаването на независим надзорен орган. Това предоставя нови възможности, по-специално чрез констатации за адекватно ниво на защита, за по-нататъшно улесняване на потоците от данни, като същевременно се гарантира високо равнище на защита на личните данни.

Съгласно правото на ЕС констатация за адекватно ниво на защита може да бъде направена, ако съществуват разпоредби за защита на данните, съпоставими с тези в ЕС³⁴. Това се отнася както до материалноправната защита, приложима за личните данни, така и до съответните механизми за надзор и правна защита, налични в третата държава.

В съответствие със своята рамка относно констатациите за адекватно ниво на защита Комисията смята, че следните критерии следва да се вземат предвид при преценката с кои трети държави следва да се води диалог относно адекватността³⁵:

- i) обемът на търговските отношения на ЕС (настоящи или потенциални) с дадена трета държава, включително наличието на споразумение за свободна търговия или текущи преговори;
- ii) обемът на потоците от лични данни от ЕС, отразяващ географски и/или културни връзки;
- iii) ролята на пионер, която третата държава играе в областта на неприкосновеността на личния живот и защитата на данните, поради която може да послужи за образец на други държави в региона³⁶; и

³² G. Greenleaf, "Global data privacy laws 2015: 109 countries, with European laws now in a minority", (2015) 133 Privacy Laws & Business International Report, стр. 14—17.

³³ Проучване на UNCTAD, стр. 8 и 42 (бележка под линия 4 по-горе).

³⁴ В тази връзка при извършването на оценка за адекватно ниво на защита Комисията отчита също така задълженията на третата държава, произтичащи от правно обвързващи конвенции, по-специално от присъединяването на държавата към Конвенция № 108 и допълнителния протокол към нея. Вж. член 45, параграф 2, буква в) и съображение 105 от ОРЗД.

³⁵ За държавите, по отношение на които съществуват съответни интереси за сътрудничество в областта на правоприлагането и вътрешната сигурност, Комисията ще проучи възможността за приемане на специфични констатации за адекватно ниво на защита съгласно Директивата за полицейското сътрудничество, вж. раздел 4.

³⁶ Това може да е от особено значение за развиващите се държави и държавите в преход, тъй като защитата на личните данни е основен елемент от върховенството на закона, както и важен фактор за икономическата конкурентоспособност.

- iv) цялостните политически отношения с въпросната трета държава, по-специално по отношение на насърчаването на общи ценности и споделени цели на международно равнище.

Въз основа на тези съображения Комисията ще се ангажира активно с ключови търговски партньори в Източна и Югоизточна Азия, като започне от Япония и Корея през 2017 г.³⁷, както и с Индия — в зависимост от постигнатия от нея напредък по отношение на модернизирането на нейните закони за защита на данните, а също така и с държави в Латинска Америка, по-специално тези от Меркосур, и със съседните на ЕС държави, които са проявили интерес към получаването на „констатация за адекватно ниво на защита“. Освен това Комисията приветства заявяването на интерес от други трети държави, които имат желание да започнат диалог по тези въпроси. Разискванията относно евентуална констатация за адекватно ниво на защита са двустранен диалог, който включва предоставянето на всички необходими пояснения по отношение на правилата на ЕС за защита на данните и проучването на начини за увеличаване на сближаването на законите и практиките на третите държави.

В определени ситуации, вместо да се възприеме подход, обхващащ цялата страна, може да е по-подходящо да се използват други варианти, като например частично адекватно ниво на защита или адекватно ниво на защита на конкретни сектори (примерно сектора на финансовите услуги или сектора на информационните технологии), които могат да се отнасят до географски области или отрасли, представляващи важна част от икономиката на определена трета държава. За това е необходимо да се вземат предвид такива елементи като естеството и степента на развитие на правния режим на неприкосновеността на личния живот (отделен закон, множество закони или секторни закони и т.н.), конституционната рамка на третата държава или обстоятелството дали някои сектори на икономиката са особено изложени на потоци данни от ЕС.

Приемането на решения относно адекватното ниво на защита предполага установяването на специфичен диалог и тесни форми на сътрудничество със съответната трета държава. Решенията относно адекватното ниво на защита са подлежащи на развитие документи, които следва да бъдат наблюдавани отблизо от Комисията и адаптирани при промени, засягащи нивото на защита, гарантирано от въпросната трета държава³⁸. За тази цел ще бъдат извършвани периодични прегледи поне веднъж на всеки четири години, за да бъдат разглеждани нововъзникващи въпроси и обменяни най-добри практики между близки партньори³⁹. Този динамичен подход се отнася също и до вече съществуващите решения относно адекватното ниво на защита, приети съгласно Директивата от 1995 г., които трябва да бъдат

³⁷ Япония и Корея приеха неотдавна или модернизираха законодателството си с цел да въведат всеобхватни режими за защита на данните.

³⁸ Съгласно член 45, параграфи 4 и 5 от ОРЗД на Комисията е възложено задължението да осъществява постоянно наблюдение на развитието в трети държави и ѝ е предоставено правомощието да отменя, изменя или спира прилагането на дадено решение относно адекватното ниво на защита, ако установи, че съответната държава е престанала да осигурява адекватно ниво на защита.

³⁹ Член 45, параграф 3 от ОРЗД.

преразглеждани, в случай че вече не съответстват на приложимия стандарт⁴⁰. Поради тази причина съответните трети държави се приканват да информират Комисията за всяка релевантна промяна в правото и практиката, която е осъществена след приемането на отнасящото се до тях решение относно адекватността на нивото на защита. Това е от съществено значение за осигуряване на континуитета на тези решения съгласно новите правила, приети вследствие на реформата⁴¹.

Правилата на ЕС за защита на данните не могат да бъдат предмет на преговори по споразумение за свободна търговия⁴². Въпреки че диалозите относно защитата на данните и търговските преговори с трети държави трябва да се провеждат поотделно, дадено решение относно адекватното ниво на защита, включително такова по отношение на определена територия или специфичен сектор, е най-добрият начин за изграждането на взаимно доверие, гарантирайки безпрепятствения поток от лични данни, като така се улеснява и търговския обмен, включващ предаване на лични данни към въпросната трета държава. Подобни решения следователно могат да улеснят търговските преговори или могат да допълват съществуващи търговски споразумения, като по този начин дават възможност за увеличаване на ползите от тези споразумения. Същевременно, като насърчава сближаването на нивото на защита в ЕС и в трети държави, констатацията относно адекватното ниво на защита намалява риска от това, съответната трета държава да се позове на основания, свързани със защитата на личните данни, за да наложи необосновани изисквания за локализиране на данни или за тяхното съхранение. Освен това, както беше посочено в съобщението „Търговията — за всички“, Комисията ще се стреми да използва различните търговски споразумения на ЕС, за да се установят правила за електронната търговия и трансграничните потоци от данни, както и за да се отстраняват новите форми на цифров протекционизъм, като се действа при пълно спазване и ненакърняване на разпоредбите на ЕС за защита на данните⁴³.

⁴⁰ Съгласно член 97, параграф 2, буква а) от ОРЗД на Комисията е възложено задължението да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад относно оценката до 2020 г.

⁴¹ За да уреди последиците от решението по делото *Schrems*, в което се констатира, че Комисията е превишила правомощията си, като в определени разпоредби от Решението относно „сферата на неприкосновеност на личния живот“, е ограничила правомощията на ОЗД да спират или забраняват потоци от данни, Комисията прие на 16 декември 2016 г. решение „омнибус“ за изменение на съществуващите решения относно адекватността на защитата, изразяващо се в заличаване на подобни разпоредби в тези решения и в замяната им с разпоредби, съдържащи само изисквания държавите членки и Комисията да се информират взаимно, в случай че даден ОЗД спре или забрани прехвърлянето на данни към трета държава. С решението „омнибус“ се въвежда също така задължение за Комисията да осъществява наблюдение върху релевантни промени в третите държави. Вж. ОВ L 355, 17.12.2016 г., стр. 83.

⁴² По-специално дадена констатация относно адекватното ниво на защита представлява едностранно решение за изпълнение на Комисията в съответствие със законодателството на ЕС за защита на данните, основаващо се съдържащите се в това законодателство критерии.

⁴³ Вж. съобщението „Търговията — за всички“, стр. 12 (бележка под линия 24 по-горе).

Комисията:

- ще отдаде приоритет на дискусиите по възможни решения относно адекватното ниво на защита с ключови търговски партньори в Източна и Югоизточна Азия, като се започне от Япония и Корея през 2017 г., но като се имат предвид също така други стратегически партньори като Индия, както и с държави от Латинска Америка, по-специално тези от Меркосур, и със съседни на ЕС държави.
- ще наблюдава отблизо действието на съществуващите решения относно адекватното ниво на защита. Това включва в частност прилагането на уредбата на Щита за личните данни в отношенията между ЕС—САЩ, по-специално чрез механизма за извършване на годишен съвместен преглед.
- ще сътрудничи и оказва съдействие на държавите, заинтересовани от въвеждането на строги закони за защита на данните, и ще подкрепя сближаването на тези закони с принципите на ЕС за защита на данните.

3.2 Алтернативни механизми за предаване на данни

В правилата на ЕС за защита на данните винаги е бил отчитан фактът, че не съществува универсален подход по отношение на международното предаване на данни. Това важи дори в по-голяма степен за правилата, приети в резултат от реформата. Макар че от констатации за адекватното ниво на защита могат да се ползват само онези трети държави, които отговарят на съответните критерии, ОРЗД съдържа разнообразен набор от механизми, които са достатъчно гъвкави, за да бъдат адаптирани към различни случаи на предаване на данни. Могат да бъдат разработени инструменти, за да се вземат под внимание конкретните нужди или условия на специфични отрасли, бизнес модели и/или оператори. Това може например да стане под формата на СДК, насочени към изискванията за определен сектор, като например конкретните гаранции при обработването на чувствителни данни в сектора на здравеопазването, или към изискванията за конкретен вид дейности по обработване на данни, широко разпространен в някои трети държави, като например възлагането на външни изпълнители на извършването на услуги за европейски дружества. Това може да се извърши или посредством приемането на нови стандартни клаузи, или посредством добавянето към съществуващите клаузи на допълнителни гаранции, които могат да се отнасят до различни решения — технически, организационни или решения, свързани с модела на стопанска дейност⁴⁴. Специфичните нужди на някои сектори могат също да бъдат взети предвид посредством ЗФП, приложими за групи от дружества, участващи в съвместна стопанска дейност, например в туристическата индустрия. От полза за международно предаване на данни между обработващи лични данни може да бъде изготвянето на СДК между обработващи лични данни и/или на ЗФП за обработващи лични данни. Накрая, нови механизми за предаване на данни, като например одобрени

⁴⁴ Вж. член 46, параграф 2, букви в) и г) и съображение 109 от ОРЗД, в което се пояснява, че одобрени стандартни клаузи могат да бъдат адаптирани, при условие че адаптациите не противоречат пряко или косвено на тези стандартни договорни клаузи или не засягат основните права или свободи на субектите на данни.

кодекси за поведение и сертифициране от акредитирани трети страни, предоставят на индустрията възможност да въвежда съобразени със специфичните нужди решения за международно предаване на данни, като същевременно се възползва от конкурентните предимства, свързани например с печат или маркировка за защита на неприкосновеността на личния живот. Някои от тези инструменти могат да бъдат разработени като специфични механизми за предаване на данни или като част от по-общии инструменти за доказване на спазването на всички разпоредби на ОРЗД, като например в случая на одобрен кодекс за поведение.

Комисията ще си сътрудничи с индустрията, гражданското общество и органите за защита на данните с оглед на цялостното оползотворяване на потенциала на предоставения от ОРЗД набор от инструменти за международно предаване на данни. Текущият диалог със заинтересованите страни в контекста на изпълнението на реформата ще спомогне за определяне на приоритетните области на действие в това отношение. Една от тези области може да бъде завършването на вече започната работа, като например тази по изготвянето, в сътрудничество с Работната група по член 29 (която ще бъде заменена през 2018 г. от Европейския комитет по защита на данните), на СДК между обработващи лични данни⁴⁵. Сред тези области може да бъде включено и разработването на нови компоненти на инфраструктурата на ЕС за съответствие, например посредством определяне от страна на Комисията на изисквания и технически стандарти за създаването и функционирането на механизми за сертифициране, включително по отношение на аспектите, свързани с международното предаване на данни⁴⁶. Някои от тези действия могат да бъдат допълнени от работа на международно равнище, по-специално с организации, които са разработили подобни механизми за предаване на данни. Например могат да се потърсят начини за насърчаване на сближаването между ЗФП съгласно правото на ЕС и разработените от Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество (АТИС)⁴⁷ трансгранични правила за защита на неприкосновеността на личния живот, що се отнася до приложимите стандарти и процеса на прилагане в рамките на всяка система. Това следва да допринесе за насърчаването на високи стандарти за защита на данните в световен мащаб и същевременно за преодоляването на различията в подходите спрямо защитата на данните и неприкосновеността на личния живот, за подпомагането на търговските оператори при ориентирането им между различни системи и за разработването на политики за спазването на стандартите.

⁴⁵ Понастоящем не съществуват СДК за уреждане на отношенията между обработващ лични данни, установен в ЕС, и обработващ лични данни, установен извън ЕС.

⁴⁶ Член 43, параграфи 8 и 9 от ОРЗД.

⁴⁷ Вж. 2014 APEC/EU Common Referential for the Structure of the EU Binding Corporate Rules and the APEC Cross Border Privacy Rules System (CBPR), [2014 АТИС/ЕС Общ референтен документ за структурата на задължителните фирмени правила на ЕС и структурата на трансграничните правила на АТИС за защита на неприкосновеността на личния живот], в който се сравняват правилата за съответствие и сертифициране в двете системи: http://www.apec.org/~media/Files/Groups/ECSG/20140307_Referential-BCR-CBPR-reqs.pdf.

Комисията:

- ще работи със заинтересованите страни за разработването на алтернативни механизми за предаване на лични данни, адаптирани към конкретните нужди или условия на специфични отрасли, бизнес модели и/или оператори.

3.3 Международно сътрудничество за защита на личните данни

3.3.1. *Насърчаване на стандарти за защита на данните посредством многостранни инструменти и форуми*

Правната рамка на ЕС за защита на личните данни често служи за отправна точка за трети държави, разработващи законодателство в тази област. ЕС ще продължи да осъществява активен в диалог с международните си партньори както на двустранно, така и на многостранно равнище, за да засили сближаването чрез разработване на високи и оперативни съвместими стандарти за защита на личните данни в световен мащаб. Това допринася за по-ефективната защита на правата на лицата и в същото време намалява пречките пред трансграничния поток на данни, който е важен елемент на свободната търговия.

По специално Комисията насърчава присъединяването на трети държави към Конвенция № 108 на Съвета на Европа и към допълнителния протокол към тази конвенция⁴⁸. Конвенцията, която е открита за присъединяване от страна на държави, които не са членки на Съвета на Европа, вече е ратифицирана от 50 държави, включително африкански и южноамерикански държави⁴⁹, и е единственият обвързващ многостранен инструмент в областта на защитата на данните. Понастоящем тя е в процес на преразглеждане и Комисията ще насърчава активно бързото приемане на осъвременения текст с оглед на присъединяването на ЕС към нея. Тя ще отразява същите принципи като тези, залегнали в новите правила на ЕС за защита на данните, и по този начин ще допринесе за сближаването в посока към набор от високи стандарти за защита на данните.

Срещата на Г-20 през 2017 г. ще предостави допълнителна възможност на ЕС да работи за сближаване около принципа, че високите стандарти за защита на данните са съществен елемент от по-нататъшното развитие на глобално информационно общество, способно да насърчава иновациите, растежа и социалното благоденствие.⁵⁰

⁴⁸ Конвенция на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (ETS №. 180) и Допълнителния протокол от 2001 г. към Конвенцията за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни, по отношение на надзорните органи и трансграничните информационни потоци (ETS № 181).

⁴⁹ Мавриций, Сенегал и Уругвай са ратифицирали Конвенцията. Освен това Кабо Верде, Мароко и Тунис бяха поканени да присъединят към нея.

⁵⁰ Вж. също Декларацията на министрите от държавите — членки на ОИСР, относно цифровата икономика: Иновации, растеж и социално благоденствие („Декларацията от Канкун“), 23 юни 2016 г.

Комисията също така очаква да започне да си сътрудничи с нови важни участници, като например специалния докладчик на ООН за правото на неприкосновеност на личния живот,⁵¹ и да развие допълнително работните си взаимоотношения с регионални организации, като например АТИС, с цел насърчаване в световен мащаб на култура на зачитане на правата на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни.

Като част от своите по-широки усилия за подобряване на осведомеността относно неприкосновеността на личния живот и за повишаване на гаранциите за защита на данните в международен план, на 15 ноември 2016 г. Европейската комисия одобри по линия на Инструмента за партньорство проект, насочен към засилване на сътрудничеството със страните партньори в тази област.⁵² Този проект ще включва финансирането на дейности, като например обучение и повишаване на осведомеността. От своя страна, в контекста на изпълнението на реформата, ЕС може да извлече полза от обмена на най-добри практики и от опита на други системи във връзка с нови предизвикателства пред защитата на неприкосновеността на личния живот и във връзка с нови правни или технически решения, включително по отношение на прилагането, инструментите за осигуряване на спазването (напр. механизми за сертифициране и оценки на въздействието върху неприкосновеността на личния живот) или защитата на някои специфични набори от данни (например данните на деца).

3.3.2. Сътрудничество в сферата на прилагането

Засилването на сътрудничеството със съответните прилагащи и надзорни органи на трети държави в областта на защитата на личните данни е все по-необходимо предвид световния мащаб на дейността на мултинационалните компании, които обработват огромни количества лични данни в голям брой държави. Често проблемите, свързани с неспазване на правилата за защита на данните или с нарушения на сигурността на данните, засягат едновременно лица в повече от една юрисдикция. В тези случаи ефективността на защитата на лицата би могла да се повиши чрез общи действия. Същевременно икономическите оператори биха извлекли ползи от една по-ясна правна среда, в която на световно равнище се разработват общи инструменти за тълкуване и практики по прилагане.

Ето защо е време да се засили сътрудничеството между прилагащите органи в света на потоците на данни, характеризиращ се с липсата на граници и с взаимосвързаност⁵³. ЕС

⁵¹ Вж.: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Privacy/SR/Pages/SRPrivacyIndex.aspx>.

⁵² Решение за изпълнение C(2016) 7198 на Комисията, с което се одобрява вторият етап на годишната програма за действие за 2016 г. (ГПД 2016 г.) по Инструмента за партньорство.

⁵³ Една от съществуващите мрежи е Световната мрежа по прилагане на законодателството в областта на неприкосновеността на личния живот (Global Privacy Enforcement Network (GPEN)), започнала дейността си през 2010 г. под егидата на ОИСР. Тя представлява неформална мрежа от органи по прилагане на законодателството в областта на неприкосновеността на личния живот, в която участват и органите за защита на данните в ЕС и която има задачи, включващи сътрудничество в областта на правоприлагането, обмен на най-добри практики за справяне с трансгранични предизвикателства и подпомагане на съвместни инициативи по прилагане и кампании за повишаване на осведомеността. Мрежата не се създава нови правно обвързващи задължения между участниците в нея и е насочена преди всичко към подпомагане на сътрудничеството в прилагането на

е готов да даде своя принос. Както беше припомнено по-горе, ОРЗД предоставя на Комисията възможности за разработване на механизми за международно сътрудничество с цел улесняване на ефективното прилагане на правилата за защита на данните, включително чрез договорености за взаимопомощ. В този контекст следва да се проучи възможността за разработване на рамково споразумение за сътрудничество между органите за защита на данните в ЕС и прилагащите органи в някои трети държави, като се използва и опитът, придобит от Комисията в други области на прилагане като конкуренцията и защитата на потребителите.

Комисията:

- ще подкрепи бързото приемане на осъвременения текст на Конвенция № 108 на Съвета на Европа с оглед на присъединяването на ЕС към нея и ще насърчава присъединяването на трети държави;
- ще използва многостранни форуми като ООН, Г-20 и АТИС с цел насърчаване в световен мащаб на култура на зачитане на правата на защита на данните;
- ще разработи механизми за международно сътрудничество с ключови международни партньори с цел улесняване на ефективното прилагане на правилата.

4. ПО-ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО И СИЛНИ ГАРАНЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Обменът на лични данни е неразделна част от предотвратяването, разследването и наказателното преследване на престъпления. В един взаимосвързан свят, в който престъпността рядко е ограничена в пределите на отделна държава, бързият обмен на лични данни е от съществено значение за успешното сътрудничество в областта на правоприлагането и за ефективната реакция срещу престъпността. Такъв обмен трябва да се основава на силни гаранции за защита на данните. Това също така допринася за изграждането на доверие между правоприлагащите органи и за повишаването на правната сигурност при събирането и/или обмена на информация.

Правилата за международното предаване на данни, установени в Директивата за полицейското сътрудничество, уреждат обмена на данни между правоприлагащите органи от ЕС и тези на трети държави, както и, в особени случаи, предаването на данни от правоприлагащи органи на други образувания. С Директивата се въвежда възможността за формулиране на констатации относно адекватното ниво защита в сектора на наказателното правоприлагане. Комисията ще насърчава възможността за формулиране на такива констатации за адекватното ниво на защита, осигурявано от

законодателството в областта на неприкосновеността на личния живот, отнасящо се до частния сектор. Виж: <https://privacyenforcement.net/>.

трети държави, които отговарят на съответните условия, по-специално що се отнася до държавите, с които е необходимо тясно и бързо сътрудничество в борбата срещу престъпността и тероризма и с които вече се осъществява значителен обмен на лични данни. На тази основа Комисията ще даде приоритет на обсъжданията относно решения за адекватното ниво на защита с трети държави, които са ключови партньори в усилията в тази област.

От друга страна Рамковото споразумение за защита на данните между ЕС и САЩ,⁵⁴ сключено през декември 2016 г., е успешен пример за това как сътрудничеството в областта на правоприлагането с важен международен партньор може да бъде засилено посредством договарянето на набор от силни гаранции за защита на данните. Като допълва автоматично съществуващите правни инструменти, на които се основава обменът на данни (по-специално двустранните споразумения както на равнището на ЕС, така и на равнището на държавите членки), Рамковото споразумение води до незабавни и преки ползи за гражданите и укрепва сътрудничеството в областта на правоприлагането чрез улесняване на обмена на информация. Също така, като установява основа за бъдещи договорености за предаване на данни със САЩ, Рамковото споразумение премахва необходимостта от многократно предоговаряне на същите гаранции. Рамковото споразумение е първото двустранно международно споразумение, съдържащо всеобхватен каталог от права и задължения за защита на данните в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Поради това то може да послужи като основа за договаряне на подобни споразумения с трети държави не само в областта на съдебното и полицейското сътрудничество, но също така и в други области на правоприлагането от страна на публичните органи (напр. политиката в областта на конкуренцията и защитата на потребителите). Споразумението ще се прилага както по отношение на междуправителствения обмен на данни, така и по отношение на предаването на данни между частните дружества и правоприлагащите органи. То би могло да подпомогне сключването от страна на Съюза на споразумения относно обмена на данни между съответните агенции на ЕС (по-специално Европол и Евроюст) и трети държави⁵⁵. Ето защо Комисията ще проучи възможността за сключване на подобни рамкови споразумения със своите важни партньори в областта на правоприлагането.

Освен това в Директивата за полицейското сътрудничество се предвижда възможността, при наличието на строги гаранции и при определени условия, правоприлагащи органи в ЕС да искат информация пряко от частно дружество в трета държава и да предават лична информация (обикновено име или IP адрес) в това искане⁵⁶. И обратно, ОРЗД съдържа специфична уредба относно случаи, при които

⁵⁴ Споразумение между ЕС и САЩ относно защитата на личните данни при предаването и обработването им за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, включително тероризъм, в рамките на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/dp-umbrella-agreement_en.pdf („Рамковото споразумение“)

⁵⁵ Сключването на оперативни споразумения с Европол и Евроюст също е било показател за напредъка в диалога относно либерализиране на визовия режим с определени трети държави, например в контекста на текущия диалог с Турция.

⁵⁶ Вж. член 39 и съображение 73 от Директивата за полицейското сътрудничество.

частни субекти в ЕС предават лични данни на правоприлагащи органи на трета държава след отправено искане от тяхна страна: подобно предаване на данни извън ЕС е разрешено само при определени условия, например на основание на международно споразумение или когато разкриването е необходимо поради важно основание от обществен интерес, признато в правото на Съюза или в правото на държава членка⁵⁷.

В заключенията на Съвета относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството беше подчертано същественото значение, което това сътрудничество е придобило за успешното разследване и наказателно преследване на терористични и други престъпления. Съветът прикани Комисията да предприеме конкретни действия, основаващи се на общ подход на ЕС, за подобряване на сътрудничеството с доставчиците на услуги, за повишаване на ефективността на правната взаимопомощ и за предлагане на решения на проблемите, свързани с определянето и упражняването на компетентност в киберпространството⁵⁸. Тези действия обхващат както обмена на данни между правоприлагащи органи и доставчици на услуги, установени в ЕС, така и обмена на данни с органи на държави извън ЕС и дружества, установени в тези държави. През юни 2017 г. Комисията ще очертае вариантите за достъп до електронни доказателства, като отчита необходимостта от бързо и надеждно сътрудничество, основано на строгите стандарти за защита на данните, установени в Директивата за полицейското сътрудничество и в ОРЗД, както при вътрешни за ЕС ситуации, така и при международно предаване на данни.

Накрая, в съответствие с новото правно основание за Европол, Комисията ще извърши оценка на разпоредбите, съдържащи се в тези споразумения за оперативно сътрудничество, сключени между Европол и трети страни съгласно Решение 2009/371/ПВР, включително разпоредбите относно защитата на данните⁵⁹. Освен това, както е посочено в Европейската програма за сигурност от 2015 г., бъдещият подход на Комисията към обмена на резервационни данни на пътниците (PNR данни) с държави извън ЕС ще отчете нуждата от прилагане на последователни стандарти и конкретни мерки за защита на основните права. Комисията ще работи по юридически издържани и устойчиви решения за обмена на PNR данни с трети държави, включително като обмисли възможността за типово споразумение относно PNR данните, в което се определят изискванията, които третите държави трябва да изпълняват, за да получават PNR данни от ЕС. Всяка бъдеща политика в тази област обаче ще зависи по-специално

⁵⁷ Вж. член 48 и съображение 115 от ОРЗД.

⁵⁸ Заключения на Съвета на Европейския съюз относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството, 9 юни 2016 г.: www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2016/06/cyberspace--en_pdf/. На Комисията бе възложена задачата да представи на Съвета конкретни резултати по тези въпроси до юни 2017 г., след като представи на Съвета през декември 2016 г. доклада си за постигнатия напредък.

⁵⁹ Вж. член 25, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53). От Комисията се изисква да представи до 14 юни 2021 г. доклад за оценка на споразуменията за сътрудничество, които Европол е сключил преди 1 май 2017 г.

от предстоящото становище на Съда на Европейския съюз относно предвиденото споразумение между ЕС и Канада относно резервационните данни на пътниците⁶⁰.

ПО-ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО И СИЛНИ ГАРАНЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Комисията:

- ще насърчава възможностите за приемане съгласно Директивата за полицейското сътрудничество на решения относно адекватното ниво на защита по отношение на трети държави, които отговарят на съответните условия;
- ще насърчава договарянето на споразумения в областта на правоприлагането с важни международни партньори по модела на Рамковото споразумение със САЩ за защита на данните;
- ще предприеме последващи действия във връзка със заключенията на Съвета относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството с цел улесняване на трансграничния обмен на електронни доказателства в съответствие с правилата за защита на данните.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Защитата и обменът на лични данни не се изключват взаимно. Система, предоставяща силна защита на данните, улеснява потоците от данни, като създава у потребителите доверие в онези дружества, които проявяват грижа по отношение на начина, по който обработват личните данни на своите клиенти. Високите стандарти за защита на данните по този начин се превръщат в предимство в глобалната цифрова икономика. Същото важи и за сътрудничеството в областта на правоприлагането: гаранциите за защита на неприкосновеността на личния живот са неразделна част от ефективния и бърз обмен на информация, основан на взаимно доверие и правна сигурност, в борбата срещу престъпността.

ЕС, след като е приключил реформата на своите правила за защита на данните, следва да работи проактивно с трети държави в тази област. Съюзът следва да се стреми към сближаване на принципите за защита на личните данни, осигуряващо повишаване на нивото на защита в международен контекст, както на двустранно, така и на многостранно равнище. Това е в интерес и в полза както на гражданите, така и на предприятията. Новата законодателна рамка за защита на данните предоставя на ЕС необходимите и подходящи инструменти за постигане на тези цели. Въз основа на

⁶⁰ Становище на Съда на Европейския съюз, сезиран от Европейския парламент, относно проекта на споразумение от 2014 г. между ЕС и Канада относно резервационните данни на пътниците (Становище 1/15). От Съда бе поискано да извърши преценка на съвместимостта на проекта на споразумението с Хартата на основните права на ЕС.

стратегическия подход, представен в настоящото съобщение, Комисията ще работи активно с ключови трети държави, за да проучи възможностите за приемане на констатации за адекватното ниво на защита, започвайки с Япония и Корея през 2017 г., с цел насърчаване на сближаването на нормативните уредби в посока на стандартите на ЕС и улесняване на търговските отношения. Същевременно ЕС ще използва пълноценно различните алтернативни инструменти за предаване на данни, за да защити правата на защита на данните и да окаже подкрепа на икономическите оператори при предаване на данни към държави, чието национално законодателство не гарантира адекватно ниво на защита на данните. Тези инструменти следва също да бъдат използвани за по-нататъшно улесняване на сътрудничеството между надзорните и правоприлагащи органи в ЕС и техните международни партньори. Комисията ще гарантира съгласуваността на вътрешното и външното измерение на политиката на ЕС в областта на защитата на данните и ще насърчава силна защита на личните данни на международно равнище с цел подобряване на сътрудничеството в областта на правоприлагането, подпомагане на свободната търговия и разработване на високи стандарти за защита на личните данни в световен мащаб.